

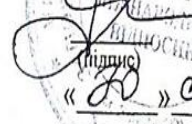
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія європейських політичних вчень

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії та міжнародних
відносин ЗНУ

 О.М. Маклюк
(підпис) (ініціали та прізвище)
« 28 » серпня 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія європейських політичних вчень

підготовки бакалавра
денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна/-наукова програма Міжнародні відносини

спеціальності 291 Міжнародні відносини, соціальні комунікації та регіональні
студії

галузі знань 29 Міжнародні відносини

ВИКЛАДАЧ Казакова Оксана Миколаївна к.і.н., доцент кафедри всесвітньої
історії та міжнародних відносин

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри всесвітньої історії та
міжнародних відносин
Протокол № 1 від « 28 » серпня 2024 р.
Завідувач кафедри всесвітньої історії та
міжнародних відносин
 С.С. Черкасов
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної/
освітньо-наукової програми
 М.В. Єльніков
(підпис) (ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail:

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон:

Інші засоби зв'язку: *Telegram*

Кафедра: *(вказати назву і місцезнаходження кафедри)*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія європейських політичних вчень» комплексна навчальна дисципліна, що надає глибокі наукові знання з історії виникнення і розвитку політичних доктрин (з найдавніших часів до сьогодення) в різних країнах світу у студентів цілісне уявлення про витoki, зміст, напрями і тенденції політичних теорій і концепцій від зародження до сучасності. З врахуванням сучасних тенденцій політичного знання пропонується програма курсу «Історія європейських політичних вчень», яка є важливою частиною розвитку політичного знання у студентів спеціальності. Програма розрахована на інтерполяцію студентами новітнього досвіду вивчення політичної теорії та досвіду її теоретичного узагальнення. Курс дасть можливість сформувати логічне мислення на основні окремих типів політичної свідомості, а також озброїть студентів підвалиною критичного мислення та креативного підходу до політологічних джерел.

Курс «призначений для вивчення зарубіжних. політичних вчень та систематизації знань з історії розвитку політичних вчень і політичної свідомості в цілому. Головним методологічним змістом є формування знань про розвиток політичної теорії, основних політологічних шкіл та напрямків формування політичної теорії у світі. Також студенти повинні навчитись визначати систему розвитку політичної теорії в національному локалізованому вимірі, в умовах історичного підґрунтя і конкретних політичних реалій окремої країни. Метою викладання дисципліни є оволодіння студентами знань з історії формування вчень про державу і політику, за допомогою яких виробляються необхідні орієнтири в минулому та сучасному суспільно-політичному житті. Цей курс буде цікавим як для майбутніх міжнародників тим, що наділяє їх важливою політико-правову термінологією та вмінням надавати правильну історичну оцінку суспільно-політичній дійсності.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	-й
Кількість кредитів ECTS		
Кількість годин		
Лекційні заняття	год.	год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	год.	год.

Консультації	<i>вказати адресу розміщення розкладу проведення консультацій, формат проведення (очно/дистанційно)</i>
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен / залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України; ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК12. Здатність до пошуку, Методи: Проблемно-орієнтоване навчання, робота в проектних групах, кейс-метод, мультимедійні методи, лекціядискусія, семінарські заняття, групові дискусії, презентація проектних пропозицій; самостійна робота з опрацювання наукової літератури та виконання дослідницьких завдань.

Контрольні заходи: Поточне оцінювання: робота на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, контрольних робіт, захист індивідуальних завдань; самостійне опрацювання монографічної та періодичної літератури; підготовка аналітичних довідок та есе, підготовка та проведення презентацій. Підсумкове оцінювання: проведення заліку, тестування (питання з множинним вибором), демонстрація теоретичних знань. 4 оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові) компетентності (СК) СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному. СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення навчальної дисципліни «Історія політичних вчень» передбачає використання досягнень наступних дисциплін: політологія, історія міжнародних відносин та дипломатії. Дисципліна «Історія політичних вчень» розрахована на 3 семестр та складається із 2-х змістовних модулів: змістовий модуль №1 «Політична думка від Стародавнього Сходу до XVI ст.», змістовий модуль №2 «Політична думка від XVI ст. до

сучасності» Кожен з модулів є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якого передбачає проведення двох атестацій та аналіз її результатів

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ПОЛІТИЧНА ДУМКА ВІД СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ ДО XVI СТ.

Тема 1. Вступ до курсу. Теоретичні засади курсу Основні поняття з курсу «Історія політичних вчень». Основні підходи та методи використовуються у політології міжнародних відносин. Визначення, критерії та фактори, що впливають. Предмет історії політичних вчень. Основні терміни історії вчень про державу. Поняття політичного вчення, ідеї, концепції, доктрини та теорії. Функції історії вчень про державу. Методологія історії 5 політичних вчень. Методи вивчення історії вчень про державу. Критерії оцінки політичних доктрин. Місце історії політичних вчень в системі наук. Періодизація історії політичних вчень. Тема 2. Політична думка на Стародавнього Сходу. Становлення та розвиток політичної ідеології як специфічної форми суспільної свідомості. Її особливості в класово-станових суспільствах. Політичні вчення в державах Давнього Сходу, в Стародавній Індії та Стародавньому Китаї. Загальна характеристика релігійно-міфологічних уявлень про політику, державу і право у країнах Давнього Сходу в II–I тис. до н. е. Політична думка у Давній Індії. Політичні ідеї брахманізму і буддизму. Політична думка у Давньому Китаї. Вчення Конфуція про суспільство, державу і право. Принципи гуманності та ритуалу. Соціально-політичні та правові ідеї Мао-цзи. Вчення даосизму (Лао-цзи). Теорія політики і права легістів. Тема 3. Політична думка в Стародавній Греції. Загальна характеристика періодів давньогрецької політичної думки. Ранній період давньогрецьких вчень. Софісти про державу і право. Сократ про державу. Вчення про державу Платона. Проект ідеального ладу в праці «Держава». Платон про співвідношення держави і права в діалозі «Політик». Класифікація форм держави. Платон про право і державу в праці «Закони». Політичне вчення Арістотеля. Поняття держави, класифікація форм держави, справедливості та її види, закони. Погляди на державу Епікура та його послідовників. Політикоправові погляди давньогрецьких стоїків (Зенон, Клеанф, Хрисіп; Панетій, Посідоній). Полібій про класифікацію форм держави. Теорія «кругообігу». Поняття змішаної форми держави. Тема 4. Політична думка в Стародавньому Римі. Політичні вчення у Давньому Римі. Державні погляди Цицерона: поняття держави та характеристика її форм; правова теорія Цицерона. Римські стоїки про державу (Сенека, Епіктет, Марк Аврелій Антонін). Римські юристи про право та його види (Гней Флавій, Тіберій Корункарій, Гай, Папініан, Павел, Ульпіан, Модестін). Політичні ідеї раннього християнства. Августин Аврелій про державу. Тема 5. Політична і правова ідеологія у період середніх віків. Політичні вчення доби Середньовіччя в Європі та Арабського Сходу (V ст. - XIV ст.) Проблеми держави в теологічному світогляді середньовіччя, основні риси та напрямки розвитку. Політичні концепції в середньовічній Західній Європі. Вчення Фоми Аквінського про види законів, про елементи державної влади, про співвідношення церкви і держави. Проблеми держави і права в ідеології середньовічних ересей. Критика теократичних ідей у вченні Марсілія Падуанського. Державні ідеї середньовічних юристів. Ісламська політична думка.

Змістовний модуль 2. ПОЛІТИЧНА ДУМКА ВІД XVI СТ. ДО СУЧАСНОСТІ

Тема 6. Політична думка доби Відродження і Реформації. Загальна характеристика епох Відродження і Реформації. Політичне вчення Н. 6 Макіавеллі про цілі і форми держави, про методи здійснення влади. Погляди на співвідношення політики і моралі. Макіавеллізм. Державні ідеї Реформації: М. Лютер, Т. Мюнцер, Ж. Кальвін. Ж. Боден про суверенітет державної влади, право та класифікацію законів. Політичні ідеї раннього соціалізму. Питання держави в «Утопії» Т. Мора і «Місті Сонця» Т. Кампанелли. Порівняльна характеристика концепцій ідеальних держав. Ф. Бекон про особливості держави, форми правління та проблеми співвідношення природного і позитивного права. Тема 7. Політичні вчення Просвітництва. Політичні вчення Просвітництва: особливості та специфіки. Політична думка в Нідерландах

та Англії XVII ст. Державні концепції періоду Англійської революції XVII ст.: Дж. Мільтон, Дж. Лільберн, Дж. Уінстенлі. Вчення про державу Т. Гоббса. Концепція державного абсолютизму. Розмежування публічної і приватноправової сфер дії прав і обов'язків монарха і громадян. Ліберальна доктрина держави Дж. Локка. Сутність держави та принципи обмеження її влади. Теорія розподілу влад, її особливості. Обґрунтування ідей конституційної монархії та суверенітету народу. Державні концепції періоду Англійської революції XVII ст.: Дж. Мільтон, Дж. Лільберн, Дж. Уінстенлі. Вчення про державу Т. Гоббса. Концепція державного абсолютизму. Розмежування публічної і приватно-правової сфер дії прав і обов'язків монарха і громадян. Ліберальна доктрина держави Дж. Локка. Сутність держави та принципи обмеження її влади. Теорія розподілу влад, її особливості. Обґрунтування ідей конституційної монархії та суверенітету народу. Вчення про державу мислителів французького Просвітництва. Політична програма Вольтера. Принципи свободи, рівності людей. Класифікація законів. Вчення про державу Ш.-Л. Монтеск'є. Концепція «Дух законів». Теорія розподілу влади. Ж.-Ж. Руссо про походження держави, поняття та види законів. Теорія народного суверенітету та його гарантії. Державницькі ідеї доби французької революції XVIII ст.: Ж. П. Марат, М. Робесп'єр, Г. Бабеф, Морелі. Вчення про державу мислителів німецького та італійського просвітництва. Особливості політико-правових вчень С. Пуфендорфа, Г. В. Лейбніца, Х. Вольфа, Х. Томазія. Державно-правові ідеї Д. Віко та Ч. Беккарія. Особливості державно-правових ідей американських просвітників: загальна характеристика. Державно-правова концепція Б. Франкліна. Питання парламентаризму. Т. Пейн про походження держави, концепцію республіки, прав людини та розуміння Конституції. Політико-правова доктрина Т. Джефферсона: розуміння форм держави, концепції прав людини та ідеї народного суверенітету. Погляди федералістів на державу і право. Політикоправові погляди О. Гамільтона, Дж. Адамса та Дж. Медісона: розуміння сутності держави, характеристика її форм, принципи розподілу влади та проблеми взаємодії гілок влади між собою. Значення політичних вчень. Тема 8. Європейська політична думка XIX- поч. XX ст. Основні ідеї лібералізму: загальна характеристика. Англійський лібералізм. Теорія утилітаризму І. Бентама. Дж. Міль про свободу та демократію. Французький лібералізм. Б. Констан про політичну і особисту свободу, про оптимальну 7 форму держави та ідею розподілу влади. А. де Токівль про сутність демократії, її необхідні елементи, а також основні аспекти співвідношення рівності і свободи. Погляди на державу і право представників соціалістичного утопізму: А. де Сен-Сімона, Ш. Фур'є та Р. Оуена. Виникнення юридичного позитивізму. Проблеми держави в соціології О. Конта. Принципи соціократії. Дж. Остін про сутність позитивного права та особливості джерел права. Соціологічна теорія права Р. фон Ієрінга. Теорія держави (поєднання соціологічних та юридичних методів), а також вчення про суб'єктивне право Г. Еллінека. Концепція органічного походження держави Г. Спенсера, а також розуміння сутності права. Марксизм як політична течія. К. Маркс та Ф. Енгельс. Соціальноісторичні джерела марксистського розуміння держави. Держава як надбудовні явища та їх класовий характер. Ліберальний напрямок політико-правової думки Росії XIX ст. Б. Чичерін про сутність правової держави, концепцію конституційної монархії. Тема 9. Сучасні концепції про державу. Основні тенденції політикоправових концепцій XX ст.: загальна характеристика. Неокантіанські концепції права: Р. Штаммлер, Г. Радбрух та В. Науке. Неогегельянські концепції права: К. Ларенц, Г. Геллер, Д. Джентіле. Психологічна теорія права Л. Петражицького. Теорія солідаризму Л. Дюгі. Ліберальні доктрини XX ст.: К. Поппер, Р. Даль, Ф. фон Гаєк (Хайек). Теорія еліт В. Парето та Г. Москі. Особливості соціологічної школи права: Є. Ерліх та Р. Паунд. Теорія правового реалізму Дж. Френка, К. Ллевелліна, Е. Тоффлера. Чиста теорія права Г. Кельзена. Тема 10. Вітчизняна політична думка: витоки, розвиток уявлень та сучасні ідеї. Основні напрями розвитку української державно-правової думки на початку XX ст. Становлення державно-правових ідей в Київській Русі. Основні політичні та правові проблеми пам'яток Давньоруської держави. Державно-правова концепція Ф. Прокоповича. Реформаторські ідеї С. Десницького. Вчення про конституційну монархію з розподілом гілок влади. Я. Козельський

про право та його джерела, а також поняття закону. Г. Сковорода про ідеальну державу. Загальні тенденції розвитку політико-правових ідей в Україні XIX ст. Кирило-Мефодіївське товариство про проблеми держави і права. Політикоправові погляди М. Драгоманова: походження держави і права, сутність держави, розуміння права та його джерел. І. Франко про виникнення держави і права, співвідношення права і закону, а також соціалістичну державу як суспільний ідеал. Консервативна модель державності В. Липинського. Розвиток та особливості поглядів на державу і право діячів УНР (М. Грушевський та В. Винниченко). Основні напрямки розвитку державноправових концепцій в Україні на сучасному етапі. Проблеми формування демократичної правової соціальної держави і громадянського суспільства в Україні. Українська правова система і міжнародне право: сучасні проблеми взаємодії і гармонізації..

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема. Назва	...	...	щотижня/ 1 раз на 2 тижні /тиждень 1
Семінарське заняття 1	Тема. Назва Перелік питань/завдань			щотижня/ 1 раз на 2 тижні /тиждень 1
Самостійна робота	Тема. Назва Питання для розгляду Завдання для виконання (зміст)			

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Семінарське заняття №1	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача тощо			
Семінарське заняття №2	комплексні: контрольна робота, завдання 1 самостійної робота			
Усього за поточний контроль	4			60
Підсумковий контроль				
Залік /Екзамен	Теоретичне завдання	Питання для підготовки:		

	Практичне завдання	Зміст, вимоги до оформлення		
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

- Гончарук-Чолач Т. В., Томахів В. Я. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, В. Я. Томахів. Київ: Видавництво Ліра-К. 2020. 228 с.
  - Єрмоленко В. Плинні ідеології. Ідеї та політика в Європі XIX-XX століть. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. 2018, 480 с.
  - Історія політичних і правових вчень: від стародавніх часів до XVII століття/ Д.В. Журавльов, О.В. Коротюк, О.В. Лавринович Київ: Видавництво ОВК., 2021. 238 с.
  - Казакова О. М., Бессонова М. М. Історія політичних вчень : практикум до семінарських занять, виконання самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 96 с.
  - Кормич А. І. Історія вчень про державу і право: навч. посібник. 4-те вид., доповн., у 2-х част. Київ: Алерта, 2015. 416 с.
  - Цюрупа М.В. Історія політичних та правових вчень. Курс лекцій. Київ : Український Центр духовної культури, 2015. 264 с.
  - Begall K., Buchler S. Gender Ideologies in Europe: A Multidimensional Framework. Journal of Marriage and Family. 2018. PP. 42-60.
  - Walzenbach G., Alleweldt R. Varieties of European Solidarity: A multidisciplinary Approach. Bristol: E-international relations publishing, 2021. 230p.
- Додаткова література:
- Казакова О.М., Обрезан О. А. Розповсюдження протестантизму на корейському півострові в період пізнього Часону / Казакова О.М., Обрезан О. А. // «Європейська Реформація XVI ст.: історикоантропологічний вимір (до 500-ї річниці початку Реформації в Європі)»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2017. С. 37-44.
  - Лі Куан Ю. Роздуми великого лідера про майбутнє Китаю, США та світу / Г. Елісон, Р.Д. Блеквілл, Е.Вайн; пер. з англ. О. Лобастової. К.: Вид. група КМ-БУКС, 2017. 224 с.
  - Пікетті Тома. Капітал у XXI столітті / Тома Пікетті. Пер. з англ. Наталії Палій. К.: Наш формат, 2016. 696 с.
  - Томкіна О.О. Моральний облік влади у політико-правовій думці Індії та Китаю. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2015. Випуск 33. Том 1. С. 49-53.
  - Фукуяма Френсіс. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії / пер. з англ. Т.Цимбал, Р.Корнута. К.: Наш формат, 2019. 608с.
  - Чорнобай О. Л. Софістика як дискурсивна практика правової аргументації за часів античності. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2016. № 845. С. 443-453.
  - Фаст О.О. Внесок Фоми Аквінського у формування концепції

верховенства права. Науковий вісник УжНУ. Серія: «Право». 2017. Вип. 43. Том 1. С. 44 – 47.
8. Фролова Е. А. История политических и правовых учений: классификационная и оценочная юридическая наука. Синергия. 2018. № 2. С. 13-18. 9. Юдін З. Європейський лібералізм XIX ст. та занепад доктрини суспільного договору. Visegrad Journal on Human Rights. 2017. Випуск Частина 1. С. 140-144. URL: http://vjhr.sk/archive/2017_1/part_1/27.pdf.

Інформаційні ресурси:

1. База даних «Encyclopedia Britannica». URL: <https://www.britannica.com>. 2. База даних «The World Factbook». URL: <http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/index.html> 3. База даних «Енциклопедія Кругосвет». URL: <http://krugosvet.ru/taxonomy/term/54> 4. Європейські інформаційно-аналітичні центри. URL: <http://www.aries.eu.int> 5. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> 6. Організація з безпеки і співробітництва у Європі. URL: <http://www.osce.or>

7. Регуляції і політики курсу

Примітка. У цьому розділі науково-педагогічний визначає все, що є важливим для нього і здобувачів під час вивчення цієї навчальної дисципліни.

Наприклад:

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. У який спосіб і у які терміни здійснюється відпрацювання пропущених занять?

Політика академічної доброчесності

Які заходи перевірки на плагіат будуть вжиті викладачем? Які санкції будуть застосовані до здобувачів, що вдалися до списування, плагіату чи інших проявів недоброчесної поведінки? Проінформувати та надати приклади, як необхідно оформлювати цитування, посилатися на авторів запозичених фото, ілюстрацій тощо.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Прописати процедуру врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія європейських політичних вчень

